

POSTANOWIENIE

Dnia 5 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Joanna Lemańska (przewodniczący)

SSN Paweł Czubik (sprawozdawca)

SSN Grzegorz Pastuszko

w sprawie ze skargi R. J.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki

w postępowaniu przed Prokuraturą Okręgową w Warszawie

w sprawie o sygn. [...],

po rozpoznaniu na posiedzeniu bez udziału stron w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej

i Spraw Publicznych w dniu 5 września 2024 r.,

oddala skargę.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

UZASADNIENIE

Pismem z 16 maja 2024 r. R.J. (dalej także jako: „Skarżący”), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł do Sądu Najwyższego skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki w postępowaniu prowadzonym przeciwko niemu przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie pod sygn. akt [...]. W skardze wniesiono o:

- 1) stwierdzenie naruszenia prawa Skarżącego do rozpoznania sprawy o ww. sygnaturze bez nieuzasadnionej zwłoki,
- 2) przyznanie Skarżącemu sumy pieniężnej w wysokości 20.000,00 zł.

W uzasadnieniu skargi podniesiono m.in., że Prokuratura Okręgowa w Warszawie – Wydział do Spraw Wojskowych prowadzi śledztwo pod ww. sygnaturą. Postępowanie to jest nadal w toku. W jego trakcie, 14 września 2022 r. przedstawiono Skarżącemu zarzut popełnienia przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. w zb. z art. 107 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz.U. 2019, poz. 1781) w zw. z art. 4 § 1 k.k. w zb. z art. 267 § 1 k.k. w zb. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Mając na uwadze dotychczasowy tok postępowania przygotowawczego stwierdzić należy, że w jego przebiegu wystąpiło, i to w stopniu oczywistym, naruszenie prawa Skarżącego do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez prokuratora, bez nieuzasadnionej zwłoki. Procesowa postawa i zachowanie Skarżącego w toku śledztwa w żaden sposób nie przyczyniło się do jego bezzasadnego przedłużania. Od momentu ogłoszenia mu 14 września 2022 r. zarzutu popełnienia przestępstwa nie przeprowadzono z nim żadnej czynności procesowej.

Pismem z 3 czerwca 2024 r. Prokurator Okręgowy w Warszawie wniósł o oddalenie skargi jako niezasadnej. Wskazał m.in., że „czynności procesowe w postępowaniu były wykonywane rytmicznie i z należytą starannością. W toku postępowania prokurator osobiście m.in. przesłuchiwał licznych świadków, przeprowadził przeszukania, uzyskał specjalistyczne i kosztowne opinie biegłych oraz wykonał szereg innych czynności procesowych. Wydłużenie czasu trwania przedmiotowego postępowania było również wynikiem konieczności rozpoznania licznych zażaleń kierowanych do sądów wojskowych, co było czasochłonne z uwagi na konieczność przesyłania obszernych akt. Jednocześnie z uwagi na specyfikę sprawy nie było możliwe udostępnienie jedynie wybranej części akt. Poza tym wraz z zażaleniami i aktami jawnymi należało przesłać także akta niejawne” (s. 14).

Pismem z 9 sierpnia 2024 r. Prokuratura Krajowa (Departament ds. Wojskowych) wniosła o oddalenie skargi, przychylając się do stanowiska i argumentacji Prokuratora Okręgowego w Warszawie, zawartych w jego piśmie z 3 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1725, dalej: „ustawa o skardze na przewlekłość”), jeżeli skarga dotyczy przewlekłości postępowania przygotowawczego, właściwy do jej rozpoznania jest sąd przełożony nad sądem, który byłby właściwy rzeczowo do rozpoznania sprawy. Choć przepisy Kodeksu postępowania karnego nie posługują się pojęciem „sądu przełożonego”, nie ma wątpliwości, że chodzi o sąd drugiej instancji, właściwy do rozpoznania środka odwoławczego od rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, dotyczącego danego postępowania przygotowawczego (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 października 2020 r., I NSP 104/20).

Postępowanie przygotowawcze prowadzone przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie w sprawie [...] toczy się przeciwko podejrzanym posiadającym różne stopnie wojskowe (podporucznika, majora, pułkownika i generała brygady). Z uwagi na to, że wśród podejrzanych są żołnierze posiadający stopień majora i wyższy (art. 654 § 1 pkt 1 k.p.k.), właściwym miejscowo i rzeczowo do rozpoznania sprawy w pierwszej instancji jest Wojskowy Sąd Okręgowy w Warszawie (art. 656 § 2 k.p.k.). W konsekwencji, „sądem przełożonym”, o którym mowa w art. 4 ust. 5 ustawy o skardze na przewlekłość, jest Sąd Najwyższy – Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych [art. 26 § 1 pkt 10 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2023, poz. 1093 ze zm.)].

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Skarga jest uzasadniona, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż jest to konieczne do wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych

albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Przedmiotem postępowania prowadzonego na podstawie ustawy o skardze na przewlekłość jest wyłącznie ocena, czy w postępowaniu głównym sąd albo prokurator działał w warunkach przewlekłości. Natomiast w celu stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie albo czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość).

Jak wynika z akt sprawy, 14 września 2022 r. Skarżącemu przedstawiono zarzuty. Od tego momentu w sprawie wykonano szereg czynności procesowych, m.in.: zapoznano się z aktami sprawy prowadzonej w Prokuraturze Rejonowej Kraków-Krowodrza oraz w byłej Wojskowej Prokuraturze Garnizonowej w Krakowie, sporządzając kserokopie istotnych dokumentów (15.09.2022 r.); zapoznano się z aktami sprawy prowadzonej w Prokuraturze Rejonowej Kraków-Krowodrza i sporządzono kserokopie stosownych dokumentów (1.03.2023 r.); nadano bieg zażaleniom podejrzanych i ich obrońców na postanowienia o zatrzymaniu, przeszukaniu osoby i pomieszczeń oraz zastosowaniu środków zapobiegawczych; uzyskano liczne ekspertyzy (13.09.2022 r.; 3.10.2022 r.; 19.10.2022 r.; 20.02.2023 r.; 22.02.2023 r.; 5.11.2022 r.; 28.02.2023 r.; 28.02.2023 r.); przesłuchano licznych świadków (w datach od 12.10.2022 r. do 7.06.2023 r.); powołano licznych biegłych; przeprowadzono oględziny dokumentu (22.11.2022 r.);

przeprowadzono oględziny nośników elektronicznych (w datach od 16.11.2022 r. do 10.06.2023 r.); uzyskano dokumentację medyczną podejrzanych; uzyskano opinie psychiatryczne dotyczące podejrzanych; wydano postanowienia o zwolnieniu z tajemnicy telekomunikacyjnej (22.09.2022 r.); uzyskano z Centralnego Biura Antykorupcyjnego analizę danych telefonów komórkowych oraz płyt CD zatrzymanych u podejrzanych (23.09.2022 r.); powołano Służbę Kontrwywiadu Wojskowego celem sporządzenia kopii binarnych zabezpieczonych u podejrzanych telefonów komórkowych oraz innych nośników elektronicznych oraz uzyskania z nich danych istniejących, jak również usuniętych (22.09.2022 r.); wielokrotnie przesłuchano podejrzanych (28.09.2022 r.; 3.10.2022 r.; 7.10.2022 r.; 14.03.2023 r.; oraz 22.03.2023 r.); uzyskano raport z czynności informatyki kryminalistycznej (25.10.2022 r.); zarządzono przeszukania komputera służbowego (3.11.2022 r.); powołano Instytut Ekspertyz Sądowych celem ujawnienia i zabezpieczenia śladów biologicznych na zabezpieczonym dokumencie (23.11.2022 r.); przeprowadzono ponowne przeszukanie pomieszczeń mieszkalnych i niemieszkalnych jednego z podejrzanych (24.11.2022 r.); uzyskano liczne odpowiedzi od operatorów telekomunikacyjnych; uzyskano opinie z SKW (10.01.2023 r.); uzyskano opinie IES (9.02.2023 r.; 23.02.2023 r.); powołano IES w Krakowie celem oznaczenia profilu DNA oraz porównania profili DNA (15.02.2023 r.); wydano postanowienie o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania (1.03.2023 r.); wystąpiono z wnioskiem do Ministra Obrony Narodowej o zwolnienie z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych (7.03.2023 r.), a następnie z ponagleniem odnośnie rozpatrzenia tego wniosku (9.06.2023 r.; 8.11.2023 r.; 28.11.2023 r.); wydano postanowienie o wyłączeniu materiałów do odrębnego prowadzenia (27.04.2023 r.); przeprowadzono konfrontację pomiędzy jednym z podejrzanych a jednym ze świadków (9.05.2023 r.); wyłączono materiały do odrębnego prowadzenia (1.06.2023 r. oraz 22.06.2023 r.); uzyskano zgodę Ministra Obrony Narodowej na zwolnienie z obowiązku zachowania w tajemnicy informacji niejawnych i przesłuchanie w charakterze świadków (15.12.2023 r.); w związku z uzyskanymi w toku innego postępowania sądowego informacjami odnośnie leczenia psychiatrycznego powołano dwóch biegłych psychiatrów (9.05.2024 r.);

przeprowadzono badanie jednego z podejrzanych przez biegłych psychiatrów (23.05.2024 r.); 24 maja 2024 r. wysłano powiadomienia o końcowym zaznajomieniu z aktami śledztwa, które zaplanowano w dniach 12-17 czerwca 2024 r.

Analiza powyższych okoliczności prowadzi do jednoznacznego wniosku, że w ocenianym postępowaniu przygotowawczym nie można stwierdzić beczynności ani przewlekłości. Wbrew zarzutom skargi, od momentu przedstawienia zarzutów Skarżącemu (14 września 2022 r.) przeprowadzono liczne czynności procesowe, zmierzające do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności tej złożonej sprawy.

W tym stanie rzeczy, żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie [...] należało uznać za nieuzasadnione.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Czubik Joanna Lemańska Grzegorz Pastuszko

[SOP

[ał]]